

กรมทรัพย์สินทางปัญญา ประกาศ “ส้มโอเวียงแก่น” เป็น GI นื่องใหม่
ต้น “เชียงราย” ขึ้นแทนอันดับ 2 จังหวัดที่มี GI มากที่สุดในไทย
รวม 9 รายการ สร้างมูลค่าสู่ชุมชนรวมกว่า 400 ล้านบาทต่อปี

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ประกาศขึ้นทะเบียน “ส้มโอเวียงแก่น” เป็นสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เพื่อคุ้มครองชื่อเสียง คุณภาพ และอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นของผลไม้เศรษฐกิจสำคัญในพื้นที่อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย พร้อมยกระดับมูลค่าทางการตลาด เสริมสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้บริโภค และสนับสนุนการสร้างรายได้แก่เกษตรกรและชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากควบคู่กับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการผลิตของชุมชน

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเปิดเผยว่า การส่งเสริมการคุ้มครอง GI เป็นหนึ่งในภารกิจสำคัญตามนโยบาย Quick Big Win ของกระทรวงพาณิชย์ ที่มุ่งเสริมแกร่งผู้ประกอบการไทยด้วยทรัพย์สินทางปัญญา การขึ้นทะเบียนสินค้า GI จะเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ของไทยอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีระบบควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบย้อนกลับที่นำเชื่อถือ พร้อมเชื่อมโยงสินค้าสู่ตลาดสมัยใหม่ เพื่อยกระดับศักยภาพการแข่งขันให้กับสินค้าชุมชนท้องถิ่นของไทยให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ล่าสุด กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ประกาศขึ้นทะเบียน “ส้มโอเวียงแก่น” ผลไม้เด่นแห่งลุ่มน้ำยาวเป็นสินค้า GI ลำดับที่ 9 ของจังหวัดเชียงราย ต่อจากกาแฟดอยตุง กาแฟดอยช้าง สับปะรดนางแล สับปะรดภูแลเชียงราย ชาเชียงราย ข้าวเหนียวเขี้ยววงเชียงราย ข้าวก่ำล้านนา (ร่วมกับจังหวัดในภาคเหนืออีก 7 จังหวัด) และเครื่องเคลือบเวียงกาหลง โดยสินค้า GI ทั้ง 8 รายการก่อนหน้านี้สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจเข้าสู่จังหวัดกว่า 300 ล้านบาทต่อปี และการขึ้นทะเบียน GI ส้มโอเวียงแก่นครั้งนี้ ส่งผลให้จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่มีสินค้า GI มากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ รองจากจังหวัดนครราชสีมาที่มีสินค้า GI 11 รายการ สะท้อนถึงทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ ภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมายาวนาน ตลอดจนศักยภาพของคนในพื้นที่ที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง

นางอรมน กล่าวว่า ส้มโอเวียงแก่นปลูกในพื้นที่อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย ครอบคลุม 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลม่วงยาย ตำบลห้วยยาว ตำบลปอ และตำบลท่าข้าม โดยมีลักษณะภูมิประเทศเป็นแอ่งกระทะ ล้อมรอบด้วยภูเขา และมีแม่น้ำยาวไหลผ่านทุกตำบล ดินจึงเป็นดินตะกอนแม่น้ำที่อุดมด้วยอินทรีย์วัตถุ ระบายน้ำดี และมีค่าความเป็นกรด-ด่างเหมาะสม ประกอบกับสภาพภูมิอากาศที่เอื้อต่อ

การเพาะปลูก ส่งผลให้ส้มโอเวียงแก่นมีคุณภาพโดดเด่นทั้งด้านรสชาติ เนื้อสัมผัส และความสดฉ่ำ เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ

ส้มโอเวียงแก่นที่ได้รับการขึ้นทะเบียน GI มีทั้งหมด 3 พันธุ์ ได้แก่ 1) พันธุ์ขาวใหญ่ มีผลทรงรี น้ำหนักเฉลี่ยลูกละ 1.2 – 2.5 กิโลกรัม เปลือกสีเขียวอมเหลือง เนื้อแน่นกรอบ ฉ่ำน้ำ มีสีชาวมเหลืองอ่อน รสชาติเปรี้ยวอมหวาน มีความซ่า ผาตและขมเล็กน้อย ความหวานไม่ต่ำกว่า 9 องศาบริกซ์ 2) พันธุ์ทองดี มีผลทรงกลมแป้น น้ำหนักเฉลี่ยลูกละ 1 – 2 กิโลกรัม เปลือกสีเหลือง เนื้อนุ่ม ฉ่ำน้ำ มีสีชมพูอ่อน รสชาติหวานอมเปรี้ยว มีความขมและซ่าเล็กน้อย ความหวานไม่ต่ำกว่า 9 องศาบริกซ์ และ 3) พันธุ์เซลเลอร์ มีผลทรงกลม น้ำหนักเฉลี่ยลูกละ 0.8 – 2.0 กิโลกรัม เปลือกสีเขียวอ่อน เนื้อกรอบ มีสีแดงทับทิม รสชาติหวานอมเปรี้ยว มีความซ่าเล็กน้อย ความหวานไม่ต่ำกว่า 9 องศาบริกซ์ โดยปัจจุบันมีผู้ผลิตส้มโอเวียงแก่นในจังหวัดเชียงราย 1,383 ครัวเรือน มีผลผลิตเฉลี่ยราว 25,130 ตันต่อปี สามารถสร้างมูลค่าทางการตลาดรวมกว่า 100 ล้านบาทต่อปี โดยเป็นมูลค่าการส่งออกประมาณ 50 ล้านบาทต่อปี มีประเทศจีนเป็นตลาดส่งออกสำคัญ สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ไทยที่สามารถแข่งขันในตลาดสากลได้อย่างเป็นรูปธรรม

อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา กล่าวเพิ่มเติมว่า การขึ้นทะเบียน GI “ส้มโอเวียงแก่น” ไม่เพียงเป็นการคุ้มครองชื่อสินค้าและคุณภาพตามแหล่งภูมิศาสตร์เท่านั้น แต่ยังช่วยยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตรเพิ่มรายได้เกษตรกร และเสริมความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานรากของจังหวัดเชียงรายอย่างยั่งยืน โดยหลังจากสินค้าได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว กรมฯ จะเดินทางขับเคลื่อนงาน GI ต่อเนื่องไปจนถึงปลายน้ำ ทั้งการ จัดทำระบบควบคุมคุณภาพสินค้า การตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ไปจนถึงการส่งเสริมช่องทางการตลาด เพื่อเพิ่มรายได้และต่อยอดธุรกิจชุมชน พร้อมกระจายประโยชน์จากการขึ้นทะเบียน GI สู่ผู้ประกอบการทุกภาคส่วน

นอกจากนี้ กรมทรัพย์สินทางปัญญายังได้ขยายความร่วมมือกับแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซชั้นนำ อาทิ TikTok Shop Shopee และ Lazada เพื่อสนับสนุนช่องทางจำหน่ายสินค้า GI ออนไลน์ และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงสินค้า ผ่านการไลฟ์สด การจัดทำคลิปสั้น และกิจกรรมส่งเสริมการขายต่างๆ ควบคู่กับการเปิดตลาดส่งออกสู่ต่างประเทศ และการเสริมสร้างความร่วมมือในการป้องกันการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญานบนแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ ความร่วมมือดังกล่าวจะช่วยยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการสินค้า GI ไทย ให้สามารถแข่งขันได้อย่างเข้มแข็งในเวทีการค้าระดับสากล พร้อมขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน